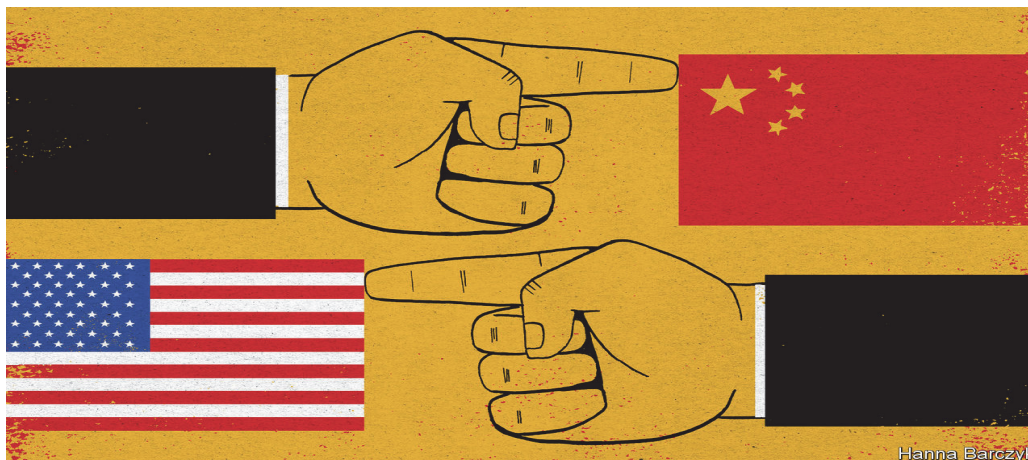

Articol preluat din revista
“the Economist”
<https://www.economist.com/>

Jocul găsirii vinovatul (The blame game)

Pe fondul pandemiei relațiile chino-americe se agravează

Expulzarea masivă din China a jurnaliștilor americani reprezintă o escaladare alarmantă

21 martie 2020

- Pandemia devastatoare părea să fie o ocazie pentru cele mari mari două economii ale lumii să lase deoparte diferențele și să lucreze împreună. Însă, relațiile dintre America și China se apropie de punctul lor cel mai întunecat de la înăbușirea protestelor din Piața Tiananmen din 1989. Pe fondul crizei, cele două țări sunt angajate în insulte și amenințări reciproce.

Unii oficiali chinezi au promovat o teorie a conspirației conform căreia armata americană a adus covid-19 în China. În același timp, președintele Donald Trump s-a referit la sars - c o v -2 numindu-l „virusul chinez”. Unul din motivele pentru care ar dori să sublinieze originea virusului este limitarea călătoriilor din China, ca una din puținele acțiuni întreprinse rapid pentru a lupta împotriva virusului. Mai cinic, domnul Trump provoacă din nou o dezbatere mediatică cu privire la alegerea cuvintelor sale - fie că este rasist, după cum susțin criticii săi, fie că susține America spunând adevărul. Acesta este un teren mult

mai confortabil decât să examineze de ce a minimizat subiectul virusului săptămâni întregi.

Pe 18 martie conflictul sino-american s-a intensificat. China a anunțat expulzarea tuturor cetățenilor americani - o duzină de oameni - care lucrează în China continentală pentru *New York Times*, *Washington Post* și *Wall Street Journal*. A fost cea mai mare expulzare în masă a jurnaliștilor occidentali din China de la preluarea puterii de către Mao Zedong a în 1949.

Disputa a escaladat rapid. La începutul lunii ianuarie, China a ignorat cererile de acces la Wuhan ale experților americani în controlul bolilor, care doreau să evalueze etapele incipiente ale focarului. Mai apoi, în ianuarie, domnul Trump a interzis vizitatorii non-americani din China. În momentul în care epidemia a dispărut, cel puțin temporar, în China, oficialii trâmbează gestionarea hotărâtă a situației, spre deosebire băjbâiala Americii - o victorie a partidului unic, sugerează ei.

Relația dintre cele două mari puteri este mult mai rea decât cea din timpul președințiilor Barack Obama și Hu Jintao cu mai puțin de un deceniu în urmă. La acea vreme exista și o mare neîncredere, dar cei doi lideri au cooperat în anumite probleme vitale, cum ar fi schimbările climatice și criza financiară globală.

Sub președinția lui Trump și a actualului lider al Chinei, Xi Jinping, nu a existat o asemenea destindere. Domnul Trump s-a retras din acordul climatic de la Paris, pe care domniile Obama și domnul Xi l-au semnat, a lansat un război comercial, a vânat spioni chinezi în America și a făcut lobby aliaților din întreaga lume pentru blocarea Huawei, o firmă chineză pentru dezvoltarea rețelelor 5G. La rândul său, dl Xi a urmat o politică externă din ce în ce mai agresivă și a intensificat represiunea acasă.

În ianuarie, pe măsură ce covid-19 a început să se răspândească dincolo de granițele Chinei, cele două țări au reușit cel puțin să suspende războiul comercial. Dar tensiunile au persistat în multe alte domenii. Chestiunea jurnaliștilor face parte direct din manualul războiului rece. Pe 18 februarie, administrația Trump a numit cinci organizații media chineze drept „misiuni externe” ale guvernului chinez. A doua zi, China a anunțat expulzarea a trei reporteri de la *Wall Street Journal*, în mod evident ca o pedeapsă pentru un titlu din ziar care numea China „adevăratul bolnav al Asiei” (“real sick man of Asia”). Apoi, America a impus un prag de 100 pe resortisanții chinezi

care lucrează pentru cele cinci mass-media: *Xinhua*, *CGTN*, *China Daily*, *China Radio International* și partea de distribuție a *People's Daily*. Asta însemna, de fapt, expulzarea a 60 de persoane.

Răspunsul Chinei va avea un impact mult mai mare asupra jurnalismului, eliminând unii dintre cei mai buni corespondenți de presă străini din China. Asta îngrijorează mulți oameni din Hong Kong, unde mânia pentru interferența chineză a declanșat frecvente proteste în ultimele luni. China spune că reporterii expulzați nu mai pot lucra nici aici. Asta anulează o convenție a conducerii chineze conform căreia reporterii străini, chiar dacă sunt dați afară de pe continent, puteau funcționa în continuare în Hong Kong. De fapt, guvernul central a spus-o clar că regulile sale privind controlul jurnaliștilor străini vor avea prioritate în fața sistemului mult mai liber de la Hong Kong.

În ultimii ani, oficialii chinezi s-au confruntat cu multe țări occidentale, dar au fost mai precauți cu America. Acea epocă pare că s-a terminat. Asprimea riposteii Chinei sugerează că liderii săi devin tot mai dispuși să își asume ostilitatea deschisă față de Statele Unite.

Insinuările Chinei cu privire la originea covid-19 sunt un semn al acestei schimbări. Timp de săptămâni au apărut teorii fanteziste în mediul online din China și în mass-media chineză că coronavirusul era o **armă biologică americană, produsă de CIA sau US Army** care a fost lansată la Wuhan în octombrie, când orașul a găzduit **Jocurile Mondiale Militare**. Pe 12 martie, Zhao Lijian, un purtător de cuvânt al ministerului de externe al Chinei, a intervenit pe Twitter, unde acum are peste 400.000 de urmăritori. „**Ar putea fi armata americană care a adus epidemia la Wuhan**”, a postat el. S-au alăturat și alți diplomați chinezi pentru răspândirea aceluși zvon. Unii oficiali americani au vehiculat, de asemenea, ideea nefondată că covid-19 a ieșit dintr-un **laborator de cercetare din Wuhan**.

Domnul Trump a spus că teoria conspirației Chinei este unul din motivele pentru care va continua să numească sars - c o v -2 „virusul chinez”. El a respins sugestia unui reporter potrivit căreia acest lucru ar putea avea o nuanță rasistă. Dar limbajul său pare să provoace rasismul, inclusiv în rândul propriului staff. Pe 17 martie, un reporter de televiziune american, originar din China, a postat pe Twitter că un oficial de la Casa Albă a numit virusul Kung Flu”.

Deocamdată schimbul de insulte poate părea infantil. Dar, pe măsură ce problema epidemiei se agravează, se va găsi un țap ispășitor. Dacă va muri un număr mult mai mare de persoane, percepțiile din China și America despre cine este de vină vor avea consecințe profunde pentru o relație care deja este destul de fragilă.